ЈАВНО
ВОДОПРИВРЕДНО
ПРЕДУЗЕЋЕ
ВОДЕ
ВОЈВОДИНЕ
НОВИ САД

Водопривреда у Војводини представља један од најкомплекснијих система од чијег стања директно или индиректно зависе сви грађани Војводине. Спој равнице, међународних великих река, насипа, црпних станица, преводница, устава и канала, чине воду суштинским елементом живота у Војводини.

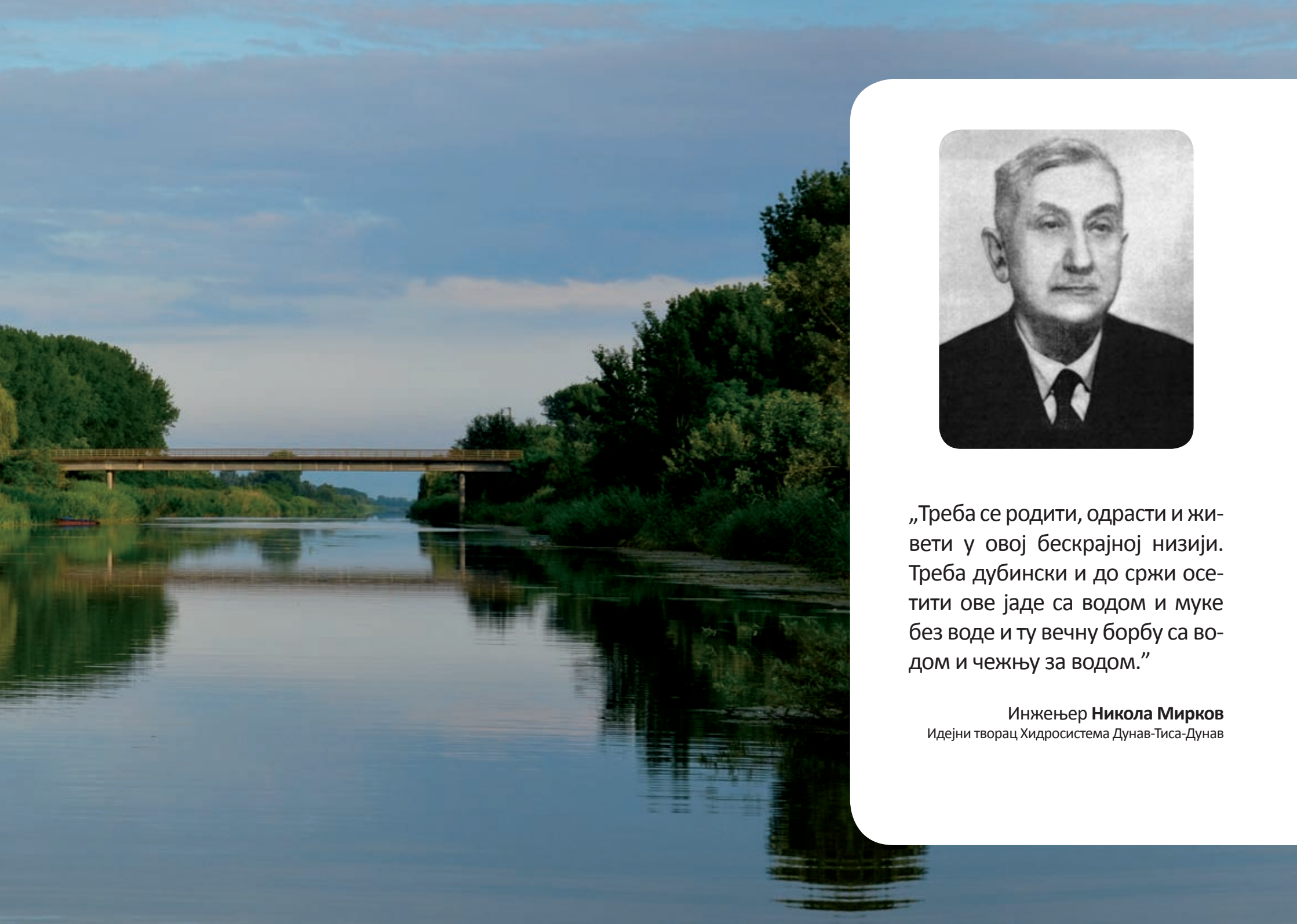

„Треба се родити, одрасти и живети у овој бескрајној низији. Треба дубински и до сржи осетити ове јаде са водом и муке без воде и ту вечну борбу са водом и чежњу за водом.”

Инжењер **Никола Мирков**
Идејни творац Хидросистема Дунав-Тиса-Дунав

ТЕРИТОРИЈАЛНА ОРГАНИЗОВАНОСТ ВОДОПРИВРЕДЕ

ЈВП Воде Војводине својом делатношћу покрива територију АП Војводине на површини од 21.506 km са око 2.000.000 становника.

АП Војводина

Јавно водопривредно предузеће

Воде Војводине

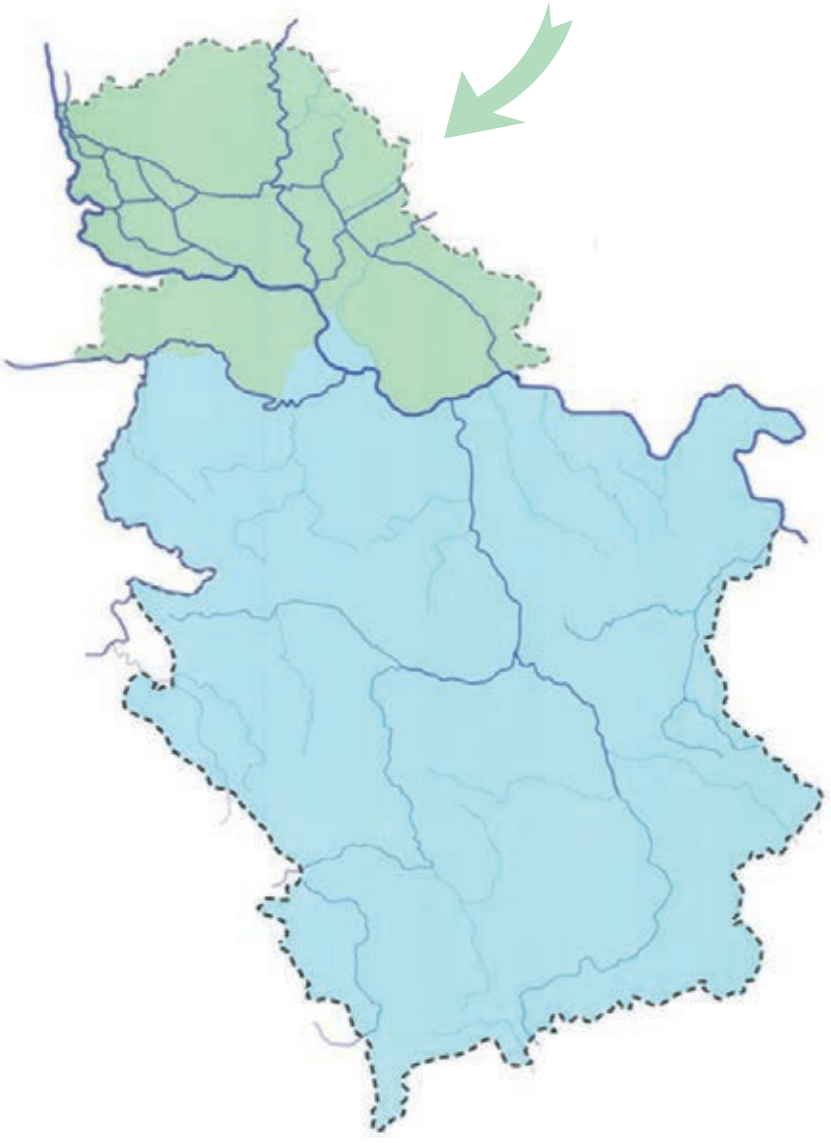

ДЕЛАТНОСТИ ЈВП ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ

Делатност ЈВП Воде Војводине је одрживо управљање водним ресурсима и то:

- Газдовање водним ресурсима
- Искоришћавање и употреба вода
- Заштита од штетног дејства вода
- Заштита вода од загађивања

Водопривреда као делатност од општег интереса обезбеђује планско одржавање и унапређење водног режима на територији АП Војводине.

У предузећу се обављају и друге делатности којима се не омета обављање водопривредне делатности, већ доприноси бољем и потпунијем коришћењу расположивих ресурса.

Претежна делатност ЈВП Воде Војводине према Уредби о класификацији делатности („Сл. гласник РС”, бр. 54/2010) је инжењерска делатност и техничко саветовање (шифра делатности 7112).

ФИНАНСИРАЊЕ
ВОДОПРИВРЕДЕ ВОЈВОДИНЕ

Јавно водопривредно предузеће Воде Војводине које је основано за обављање водопривредне делатности на територији АП Војводине, управља водним објектима за уређење водотока и заштиту од поплава на водама I реда и водним објектима за одводњавање, који су у јавној својини, а брине се и о њиховом наменском коришћењу, одржавању и чувању. ЈВП управља и бранама са акумулацијама, преводницама на каналима и системима за наводњавање, осим објектима које су правна лица изградила за своје потребе.

ЈВП Воде Војводине у обављању својих делатности, стиче и прибавља средства из следећих извора:

- Буџета Републике Србије**,**
- Буџета АП Војводине,
- Буџетског Фонда за воде,
- Накнада,
- Продајом производа и услуга,
- Из донација и поклона,
- Задужењем,
- Из осталих извора, у складу са законом.

Доношењем новог Закона о водама (“Сл. гласник РС”, бр. 30/2010) од 1. јануара 2011. прописани су послови од општег интереса у области управљања водама, извори средстава за њихово финансирање, обрачун и плаћање водних накнада као и оснивање буџетских фондова за воде.

На основу закона Јавном водопривредном предузећу поверени су послови обрачуна и задужења појединих накнада. Наплаћена средства евидентирају се на рачунима јавних прихода и чине средства Буџетског покрајинског фонда.

Тако прикупљена средства користе се за финансирање послова од општег интереса на територији АПВ, у складу са годишњим програмом коришћења средстава који доноси Влада АПВ. Наплаћена средства од накнада, на основу уговора са Покрајинским секретаријатом за пољопривреду, водопривреду и шумарство преносе се на рачун предузећа за обављање послова од општег интереса према позицијама садржаним у програму пословања ЈВП Воде Војводине.

Накнаде за воде су јавни приход и чине их:

- Накнада за коришћење водног добра,
- Накнада за испуштену воду,
- Накнада за загађивање воде,
- Накнада за одводњавање,
- Накнада за коришћење водних објеката и система.

Средства из буџета АП Војводине обезбеђују се од:

а) Наплаћених накнада које се евидентирају у Буџетском фонду за воде, а распоређују се по основу годишњег програма коришћења средстава. Вредност радова и појединачне позиције су утврђене Уговором са Покрајинским секретаријатом за пољопривреду, водопривреду и шумарство.

б) Давања у закуп пољопривредног земљишта, односно пољопривредних објеката у државној својини која се користе на основу Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, са циљем реализације радова на одводњавању посебно угрожених подручја и радова на изградњи, реконструкцији, санацији и одржавању насипа који су у функцији одбране од поплава. Средства из буџета локалних самоуправа (градова, општина и месних заједница) као учешће у заједничком финансирању, користе се за радове на побољшању функционалности система за одводњавање.

УГРОЖЕНОСТ ВОЈВОДИНЕ ОД СПОЉНИХ ВОДА

Од велике 1% воде угрожено је:

- 1.000.000 ha (45% укупне површине)
- 260 насеља
- 1.200.000 становника
- 3.840 km путева и 150 km пруге
- 800 индустријских објеката

Плавне површине у Војводини пре изградње одбрамбених насипа од 1% високих вода

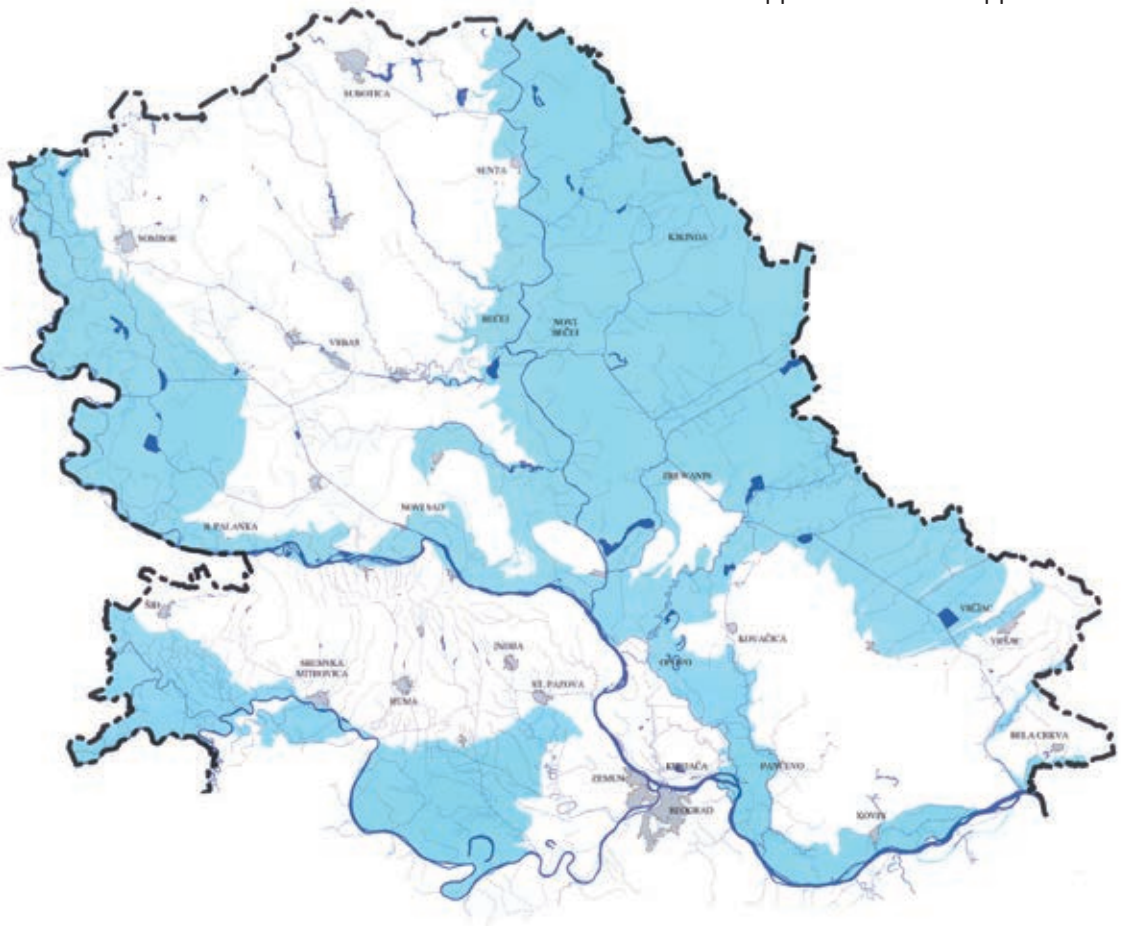

ЗАШТИТА ВОЈВОДИНЕ ОД СПОЉНИХ ВОДА

Одбрамбени насипи

Укупна дужина одбрамбених насипа је 1.460 km.

Од тога дуж:	
Дунава	304,16 km
Тисе	289,63 km
Саве	119,77 km
Тамиша	86,04 km
Оба Бегеја	127,79 km
Остали насипи	532,62 km

Насипи су реконструисани на стогодишњу воду на око 95 % укупне дужине Дунава, а на Тиси и Сави на око 85 % укупне дужине.

Укупна дужина нереконструисаних и неизграђених одбрамбених насипа износи 204 km, односно 283 km заједно са граничним насипима.

На одбрамбеним насипима постоји око 100 локалитета које би требало санирати.

За одбрану од спољних вода користе се и микроакумулације: „Велико Средиште“, „Месић“, „Борковац“, „Павловци“, „Љуково“, „Сот“ и „Мохарач“, као и устава и црпна станица „Босут“.

ЗАШТИТА ВОЈВОДИНЕ ОД УНУТРАШЊИХ ВОДА

Више од 80% Војводине угрожено је од унутрашњих вода:

- Директно угрожено 1.630.648 ha
- Делимично угрожено 209.423 ha

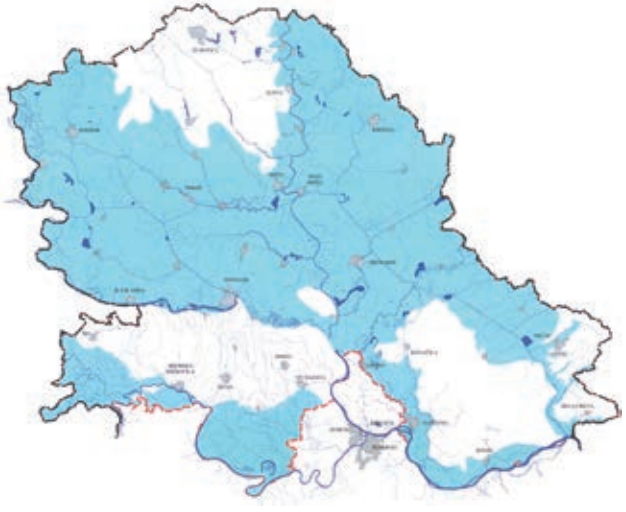

ИЗГРАЂЕНИ СИСТЕМИ ЗА ОДВОДЊАВАЊЕ

• Број система	303
• Канали	20.094 km
• Густина канала	12,5 m/ ha
• Цевна дренажа	45.146 ha
• Црпне станице	155 са 437 m ³/s

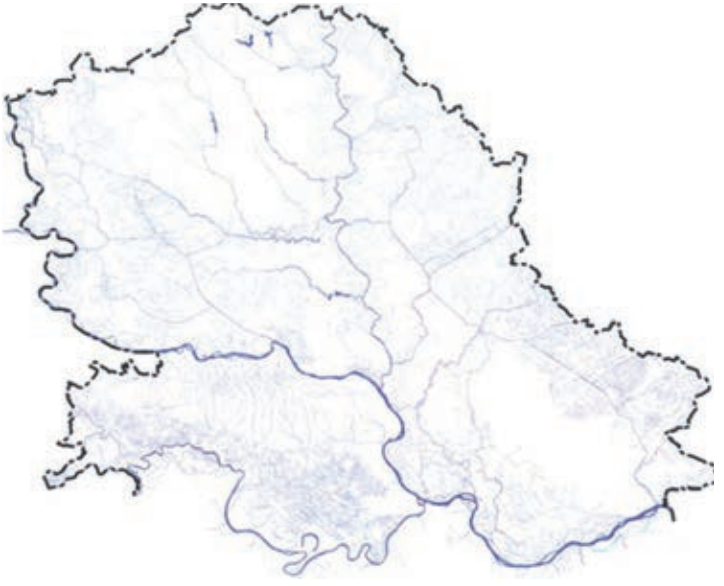

ОДВОДЊАВАЊЕ У ВОЈВОДИНИ

Површине које се одводњавају:

• Бачка и Банат	1.423.076 ha
• Срем	353.433 ha
Укупно:	1.776.509. ha

Дужина канала за одводњавање:

• Бачка и Банат	15.023 km
• Срем	5.071 km
Укупно:	20.094 km

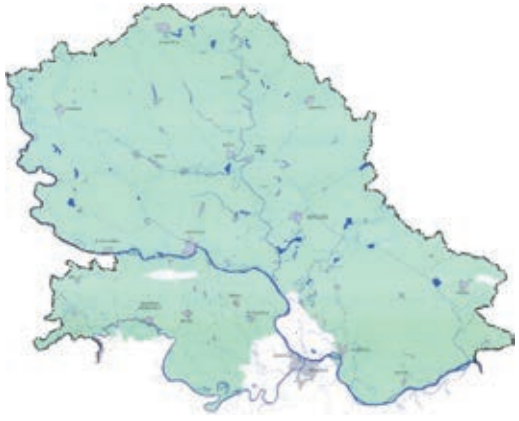

НАВОДЊАВАЊЕ У ВОЈВОДИНИ

Могуће је наводњавати:

- Бачка 350.000 ha
- Банат 402.000 ha
- Срем 184.000 ha

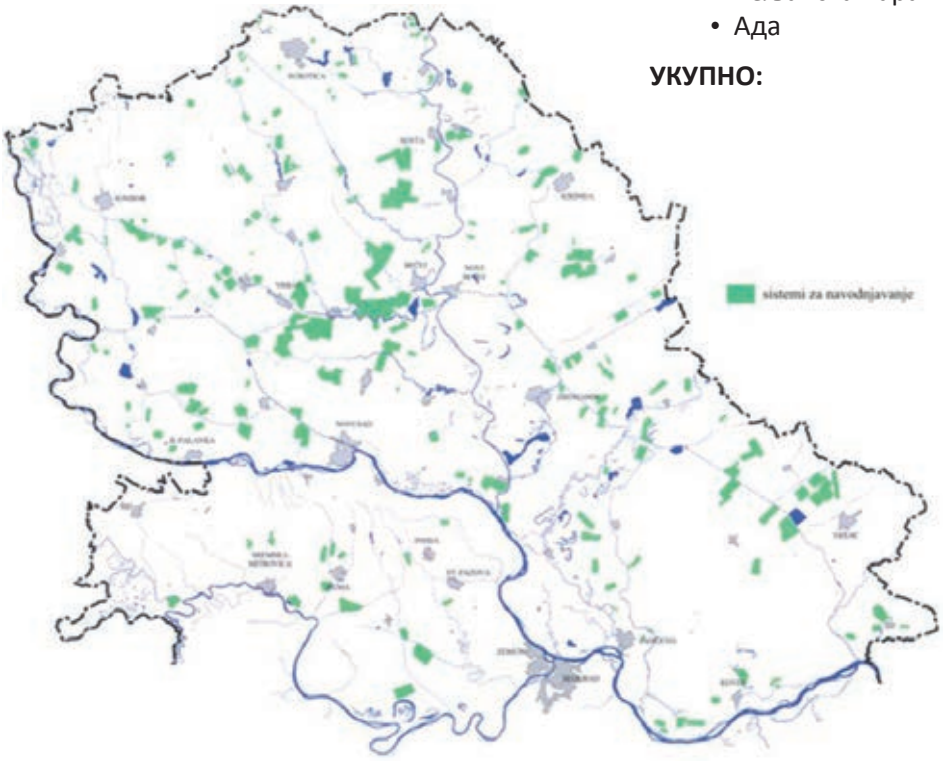

РЕГИОНАЛНИ ХИДРОСИСТЕМИ У ВОЈВОДИНИ

Из регионалних хидросистема биће могуће наводњавати:

I – Северна Бачка

- Плазовић 38.000 ha
- Тиса - Палић 35.000 ha
- Телечка 21.600 ha
- Мали Иђош 10.500 ha
- Србобран 10.900 ha
- Бељанска Бара 15.500 ha
- Ада 15.500 ha

УКУПНО: 147.000 ha

II – Банат

- Нови Кнежевац 23.200 ha
- Кикинда 30.000 ha
- Нова Црња - Житиште 19.800 ha
- Надела 29.200 ha

УКУПНО: 102.200 ha

III – Срем

- Западни Срем – горња зона 30.000 ha
- Западни Срем – доња зона 35.000 ha
- Источни Срем – горња зона 67.000 ha
- Источни Срем – доња зона 55.200 ha

УКУПНО: 187.200 ha

ПЛОВИДБА У ВОЈВОДИНИ

Пловидба се одвија на Хс ДТД и на водотоцима Тиса, Сава и Дунав.

Дужина пловних путева:

- Тиса 164 km
- Сава 207 km
- Дунав 587,5 km

Дужина пловних канала на Хс ДТД је 600,6 km:

- У Бачкој 355,5 km
- У Банату 245,1 km

Просторни распоред концентрисаних извора загађења

ЗАГАЂИВАЧИ У ВОЈВОДИНИ

На територији Војводине регистровано је 497 загађивача вода:

- Индустрија 326
- Прехрамбена индустрија 118
- Пољопривреда 113
- Насеља 30
- Остало 28

Од 497 регистрованих загађивача:

- Не пречишћава 321
- Пречишћава (са комуналним отпадним водама) 71
- Пречишћава (само примарно) 83

Највећи загађивачи на подручју Војводине лоцирани су у зони следећих градова:

Црвенка, Врбас, Кула, Зрењанин, Панчево, Нови Сад, Сремска Митровица и Рума.

На самом Хс ДТД налази се 125 загађивача који годишње испусте око 40.000.000 m^3 воде, а најоптерећеније деонице су канал Врбас – Бездан, низводно од Врбаса и Пловни Бегеј код Зрењанина.

ХИДРОСИСТЕМ
ДУНАВ - ТИСА - ДУНАВ

НАМЕНЕ И ФИНАНСИРАЊЕ

ХИДРОСИСТЕМА
ДУНАВ - ТИСА - ДУНАВ

Основне намене Хс ДТД:

- Одводњавање
- Наводњавање
- Снабдевање водом
- Прихватање употребљених вода
- Пловидба
- Прихватање воде са територије суседних земаља
- Шумарство
- Риболов
- Туризам и рекреација

Финансирање Хс ДТД:

Одржавање и функционисање Хс ДТД финансира се из Буџетског фонда за воде и то из:

- Накнаде за одводњавање
- Накнаде за коришћење водних објеката и система
- Накнаде за коришћење водног добра

ОДВОДЊАВАЊЕ
НА ХИДРОСИСТЕМУ
ДУНАВ - ТИСА - ДУНАВ

Површине које се одводњавају:

• Бачка	550.000 ha
• Банат	510.000 ha
Укупно:	1.060.000 ha

Одводњава земљиште:

• Са наше територије	1.060.000 ha
• Са мађарске територије	159.000 ha
• Са румунске територије	285.000 ha

Хидросистем ДТД прихвата 326 m³/s:

• У Бачкој	156 m³/s
• У Банату	170 m³/s

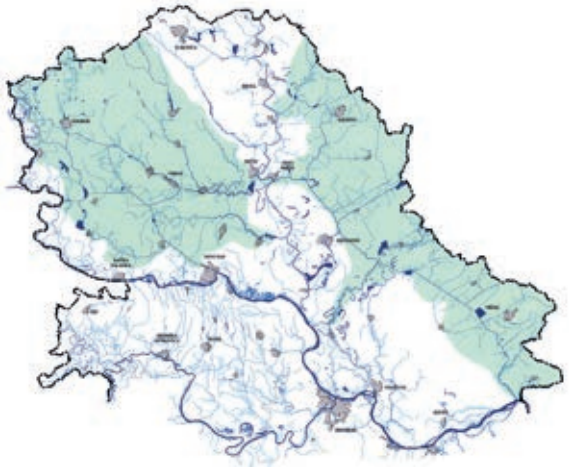

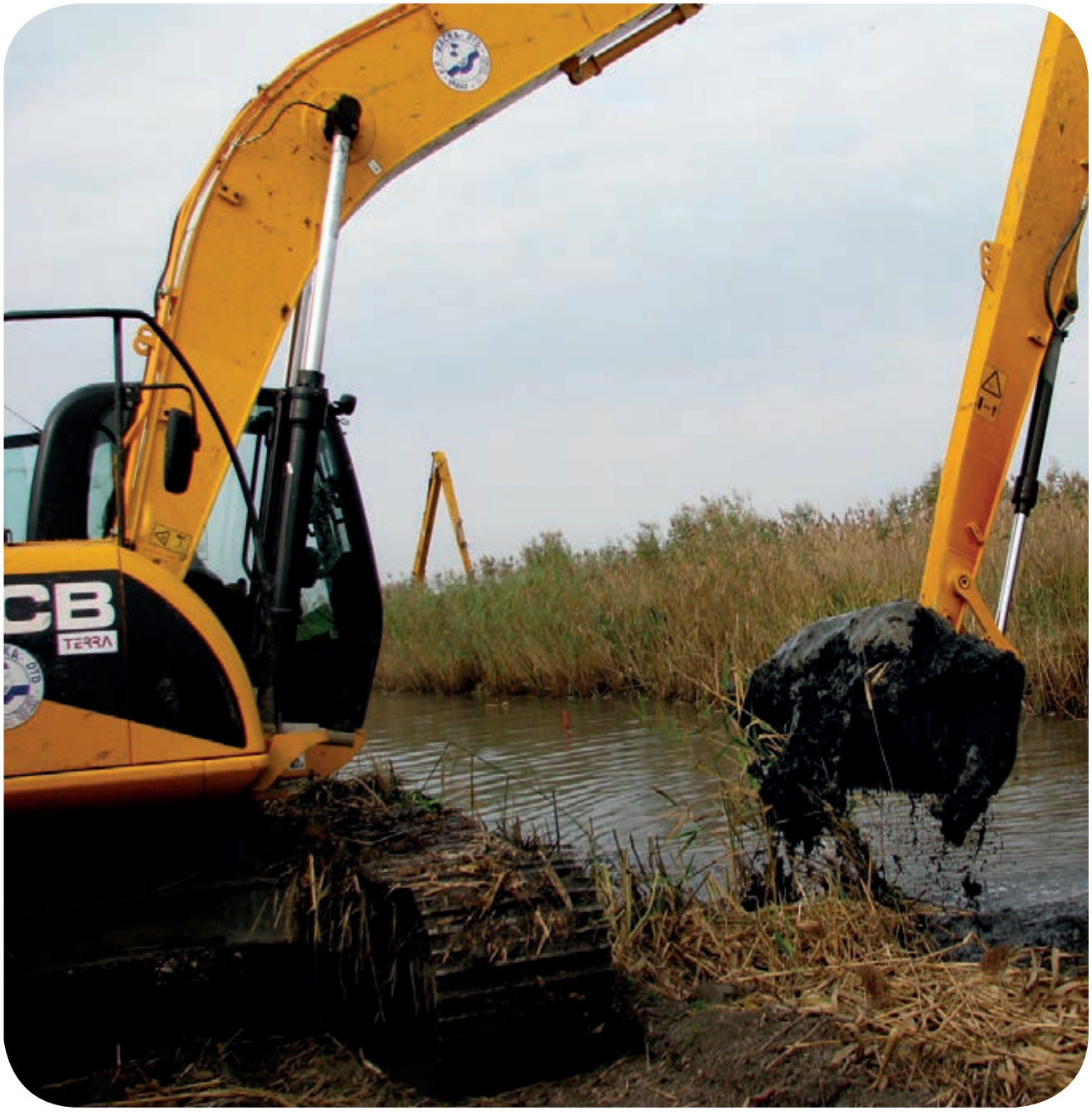

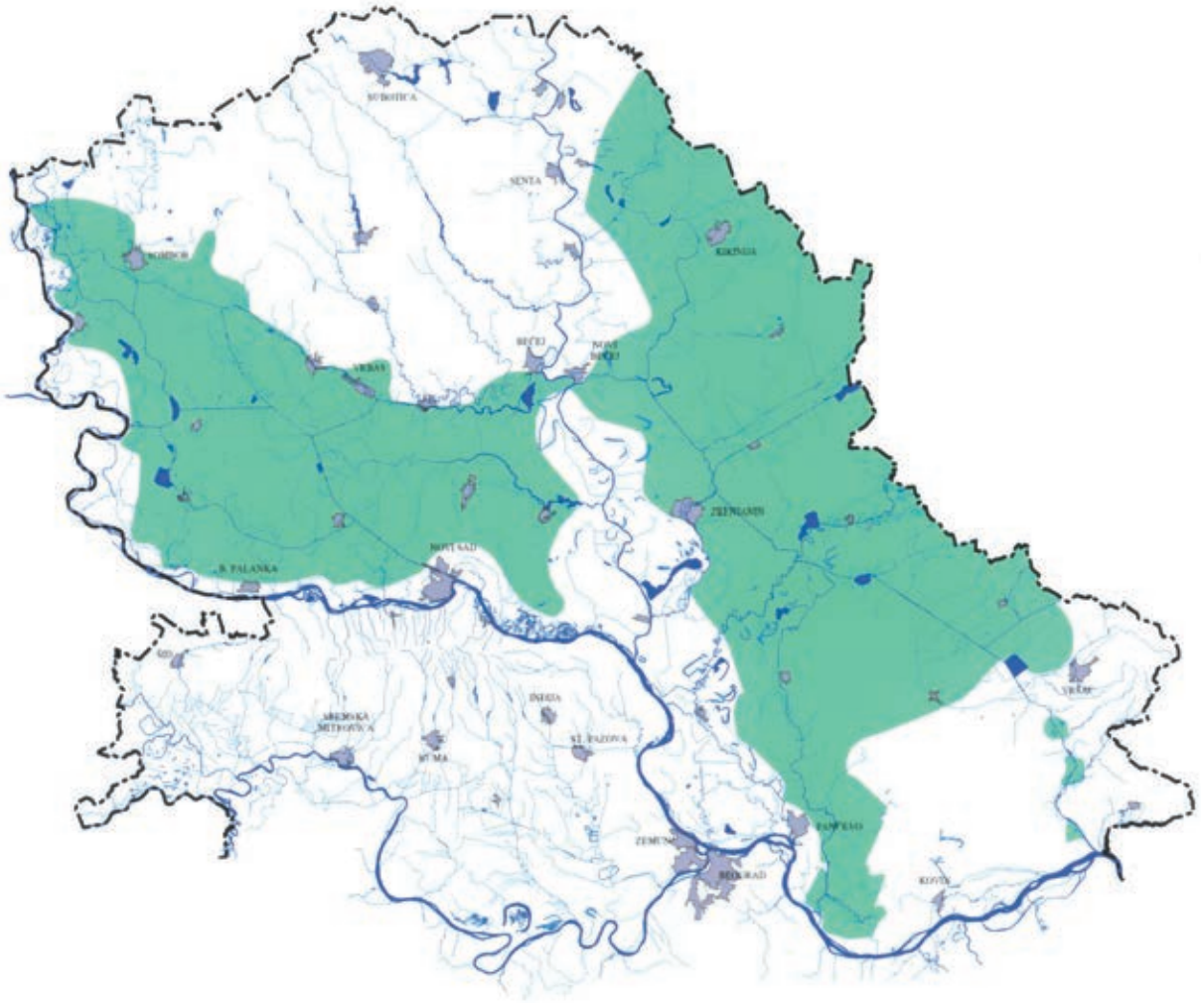

НАВОДЊАВАЊЕ ИЗ ХИДРОСИСТЕМА
ДУНАВ - ТИСА - ДУНАВ

Могуће је наводњавати из Хс ДТД 510. 000 ha

- Бачка 210.000 ha (84 m³/s)
- Банат 300.000 ha (120 m³/s)

	Изграђени системи (ha)	У експло-атацији (ha)
БАЧКА	33. 010	16.700
БАНАТ	25.709	6. 923
УКУПНО	58. 719	23. 623

ПЛОВИДБА НА ХИДРОСИСТЕМУ

ДУНАВ - ТИСА - ДУНАВ

Дужина пловних канала је 600,6 km:

- **У Бачкој 355,5**
- **У Банату 245,1**

Пловидба теретњака носивости до 1.000 t тренутно је могућа на 345,3 km, пловила носивости 500 t на 558,3 km и пловила од 200 t носивости могу пловити на 600,6 km.

На каналима има око
30 претоварних места:

- **Јавна пристаништа**
- **Специјализована пристаништа**
- **Пристаништа са депонијом**

Могући годишњи промет на пловним каналима Хс ДТД је око 7.000.000 t. У протеклих неколико година промет износи око 1.000.000 t, а највећи остварени промет је био 1979. године и износио је 4.213.000 t.

Врсте робе:

Шљунак и песак – 80%, камен – 5%, пољопривредни производи 1 – 2%, дрво 3 – 5%, угаљ, метали, нафта и нафтни деривати – до 10%.

СНАБДЕВАЊЕ
ВОДОМ ИЗ Хс ДТД

Из Хс ДТД, за технолошке потребе, водом се тренутно снабдева 11 индустријских постројења. Укупна годишња количина захваћене воде износи око 4.375.000 m³ и то:

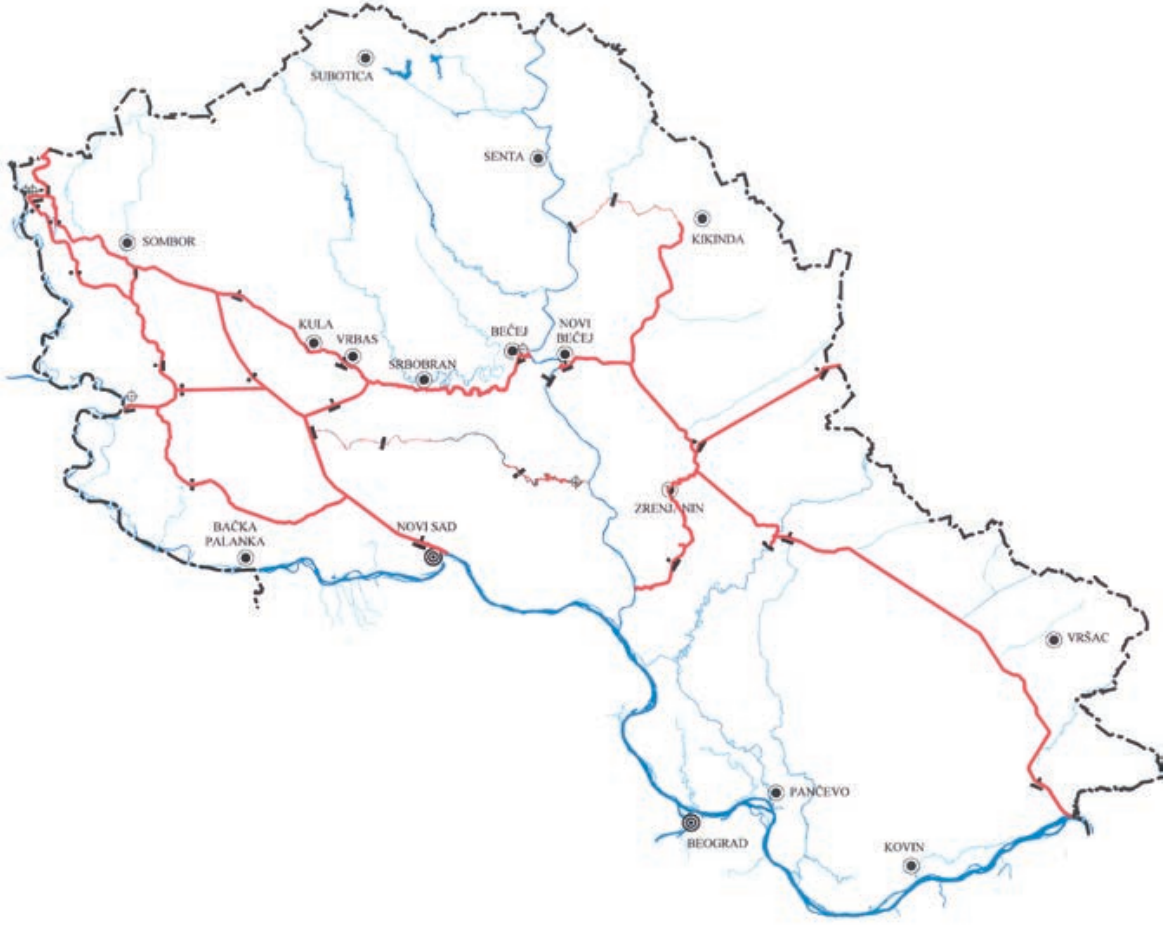

У БАЧКОЈ

1. „ШАЈКАШКА“ – Фабрика шећера, Жабаљ
2. „ДРЕНОВА – ДРЕН“, Црвенка
3. „ЦРВЕНКА“ – Фабрика шећера, Црвенка
4. „ХИНС“ – Хемијска индустрија, Нови Сад
5. Рафинерија нафте, Нови Сад
6. „ХИПОЛ“ – Хемијска индустрија, Оџаци
7. „БАЧКА“ – Фабрика шећера, Врбас
8. „ВИТАЛ“ – Фабрика јестивог уља, Врбас

У БАНАТУ

1. „ЈЕДИНСТВО“ – Фабрика шећера, Ковачица
2. „АЛМЕКС“, Зрењанин
3. „ТЕРМОЕЛЕКТРАНА – ТОПЛАНА“, Зрењанин
4. „ТЕ – ТО“, Сента

ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА И ПОДРУЧЈА

Јегричка је водоток дугачак 64 km. Некада најдужа аутохтона војвођанска река, нема класичан извор и представља систем повезаних бара кроз које вода отиче до свог ушћа у реку Тису.

Због својих природних вредности и особености Јегричка је 2005. године стављена под заштиту као значајно природно добро II и III категорије. Парк природе „Јегричка“ простире се на подручју општина: Бачка Паланка, Врбас, Темерин и Жабаљ. Изузетно богат биљни и животињски свет чине 76 врста водених и мочварних биљака, 20 врста риба, 198 врста птица и бројне врсте сисара.

Бељанска бара је 2013. године проглашена за заштићено подручје III категорије. Дугачка је 39 km и редак је хидрографски објекат који је у извесној мери сачувао некадашњи изглед воденог тока типичног за овај део Војводине. Парк природе „Бељанска бара“ станиште је ретких и угрожених биљних врста. Рибљи фонд чине 23 врсте риба, седам врста водоземаца, две врсте гмизаваца и чак 136 врста птица.

Споменик природе Храст лужњак налази се на обали Тисе у дворишту црпне станице код Кумана, а одређен му је режим II степена заштите. Његова старост процењује се на око 300 година и најлепши је регистровани примерак своје врсте у Војводини. Основу храста чине један снажан централни стуб висине 33 m и пет дебелих грана, обим дебла је 6,75 m, а распон круне више од 40 m. Храст доноси богат плод жира.

РИБАРСТВО

Риболовне воде уступљеног дела рибарског подручја Србија – Војводина у надлежности ЈВП Воде Војводине чине:

- Леви део Дунава од моста у Богојеву до моста код Бачке Паланке,
- Канали Хидросистема ДТД,
- Канали за одводњавање (поједини) на територији АП Војводине,
- Водотоци Златица, Стари Бегеј, Брзава, Моравица, Караш, Нера, Ројга, Брзава , Кривај, Галовица, Врањ и други мањи водотоци на територији АП Војводине, осим оних који су уступљени другим корисницима,
- Акумулације, природна и вештачка језера, мање баре на подручју АП Војводине, осим оних које су уступљене другим корисницима.

ЈВП Воде Војводине на основу израђених планова о управљању риболовним подручјем штити рибљи фонд, а водотоци се редовно порибљавају квалитетном рибљом млађи. На заштити рибљег фонда ангажовано је осам добро опремљених рибочуварских тимова.

Као корисник риболовних вода, ЈВП Воде Војводине за подручја којима газдује издаје и продаје дозволе за спортски риболов.

ИНДУСТРИЈСКА БАШТИНА

ЈВП Воде Војводине у сарадњи са Покрајинским заводом за заштиту споменика културе и регионалним заводима идентификује и валоризује хидрообјекте који представљају културну и индустријску баштину Војводине. У складу с тим, планира се и рестаурација објеката према њиховом стању и значају са тенденцијом да их заштитимо од потпуног пропадања, а они највреднији да добију статус споменика културе.

Преводница у Бечеју се налази на споју канала ДТД са Тисом. Завршена је 1896. године и била је прва у Европи покретана једносмерном струјом произведеном на самом објекту, користећи разлику у нивоу воде. Данас служи као устава. Заштићена је и сматра се културним добром.

Парна пумпа у Жабљу се налази код жабаљског моста поред Тисе. Изграђена је 1898. године и била је највећа у Војводини. Парни погон је покретао две центрифугалне црпке чији је максимални капацитет био 2.530 l воде у секунди.

Сливно подручје које је ова пумпа исушивала било је око 10.000 ha. Након 74 године рада пумпа је конзервирана.

Млин у Малом Стапару изграђен је 1795. године на устави на каналу ДТД. Има три етаже и веома је леп пример добро очуване индустријске баштине. У непосредној близини млина налази се зграда Техничке дирекције, завршена 1898. године. Насеље Мали Стапар подигнуто је за потребе становања стручњака ангажованих на изградњи Великог бачког канала. У поступку је заштита читавог подручја уз канал са млином и зградом Дирекције.

Преводница у Бездану је завршена 1856. године. Налази се на споју канала ДТД и Дунава. Значајна је по томе што је то први бетонски објекат те врсте у Европи код кога је примењено подводно бетонирање. Радове је извео инжењер Јохан Михалик. Објекат је значајан као индустријско и градитељско наслеђе.

Црпна станица Плавна је завршена 1912. године и представљала је последњу реч технике тога времена. Била је највећа пумпа са дизел агрегатима на Балкану. На агрегате су прикључена два генератора која су производила струју за објекте у склопу црпне станице. Пумпа је и данас у функционалном стању. Налази се у заштићеном комплексу тврђаве у Бачу.

Транзитне воде су 100 пута веће од сопствених.
У сушним годинама готово да немамо сопствених вода.

ЈВП Воде Војводине обавља поверене послове међународне сарадње Републике Србије у области вода, која се реализује као билатерална сарадња са суседним земљама са којима постоје закључени споразуми или као мултилатерална сарадња на сливовима великих водотокова:

- **Билатерална сарадња**
  са суседним земљама са којима постоје споразуми:

- Са Мађарском од 1955. године
- Са Румунијом од 1955. године

Ова сарадња реализује се на заједничким састанцима са стручњацима суседних држава и редовним заседањима међудржавних комисија у областима уређења водотока и заштите од штетног дејства вода, уређења и коришћења вода и заштите вода од загађења.

У току су активности на успостављању билатералне водопривредне сарадње са Хрватском и Босном и Херцеговином.

- **Мултилатерална сарадња:**

ЈВП Воде Војводине учествује у раду различитих међународних комисија и њихових радних тела од интереса за одрживо управљање водним ресурсима, као што је Међународна комисија за заштиту реке Дунав (ICPDR), Међународна комисија за слив реке Саве (Савска комисија), на реализацији различитих међународних пројеката, итд.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Расположиве површинске воде:

1) Транзитне	5.219 m³/s
2) Сопствене	52 m³/s

ЗАШТИТА ОД УСПОРА ХЕ „ЂЕРДАП I“

Споразумом између Југославије и Румуније (1963. године) изграђена је хидроелектрана „Ђердап I“ на Дунаву код Кладова. Брана је пуштена у погон 1970. године.

Под утицајем успора због бране укупно је 180.000 ha узводно од саме бране па све до Новог Сада на Дунаву, односно до бране на Тиси код Новог Бечеја. Због овога је испројектован посебан систем заштите, који се састоји од дренажних канала, дренажних бунара, црпних станица, обалоутврда.

Обавезе Јавног предузећа „Ђердап“ су следеће:

- Да доврши додатни систем заштите приобаља,
- Да обезбеди редовно годишње осматрање, мерење и анализу утицаја успора,
- Да обезбеди редовно и инвестиционо одржавање објеката за заштиту приобаља, функционисање и погон црпних станица.

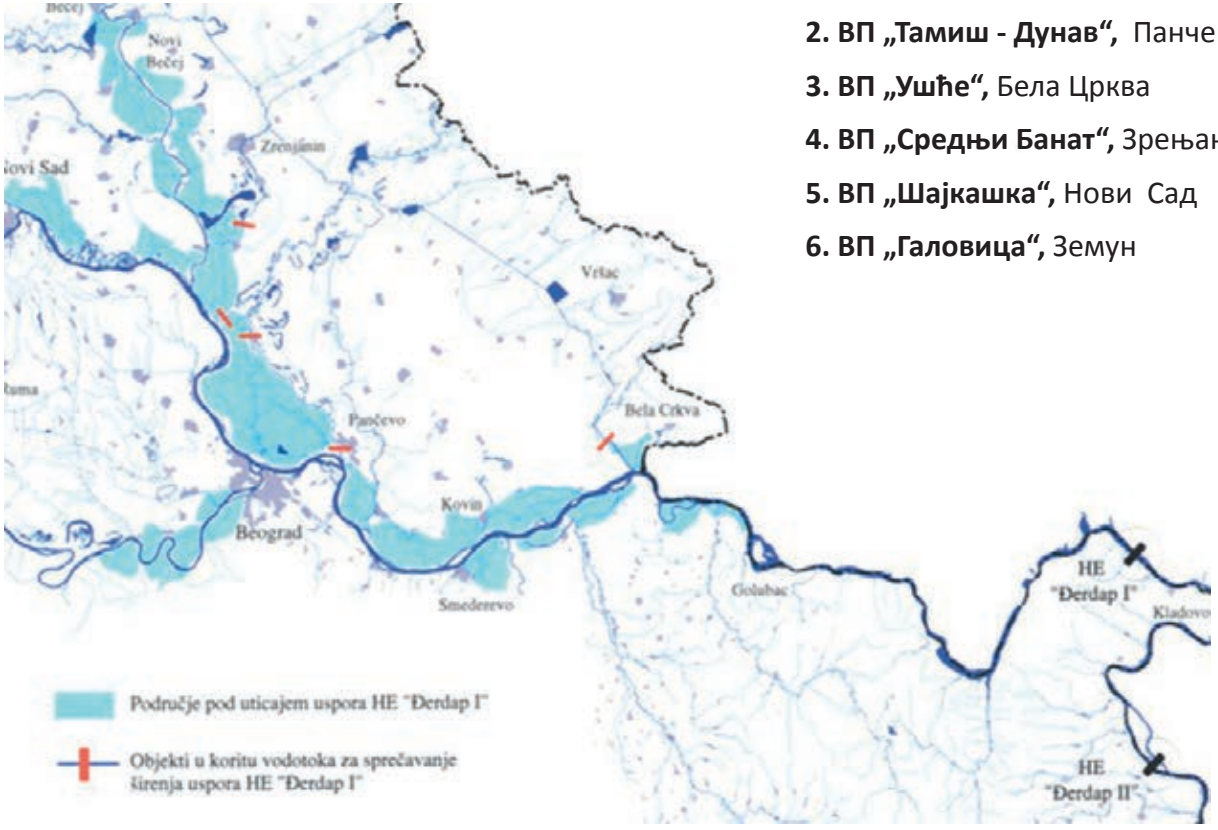

На територији АП Војводине под утицајем успора од ХЕ „Ђердап“ је 148.000 ha.

Одржавање, обезбеђење функционалности и погон изграђених објеката за заштиту од успора ХЕ „Ђердап I“ обавља шест водопривредних предузећа са територије АП Војводине, на основу уговора са ЈП „Ђердап“, и то:

1. **ВП „Подунавље“,** Ковин
2. **ВП „Тамиш - Дунав“,** Панчево
3. **ВП „Ушће“,** Бела Црква
4. **ВП „Средњи Банат“,** Зрењанин
5. **ВП „Шајкашка“,** Нови Сад
6. **ВП „Галовица“,** Земун

АДРЕСАР:

Централа.....021/4881-888

Директор 021/4881-480

Технички сектор 021/4881-419

Сектор за Хс ДТД 021/4881-430

Сектор за економске
и финансијске послове.....021/4881-410

Сектор за правне
и опште послове 021/4881-444

Сектор за развој 021/4881-520

Служба за јавне набавке 021/4881-509

Служба за односе
с јавношћу и протокол.....021/4881-539
021/4881-433

Кориснички сервис 0800/21-21-21

Издавач:

**ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО
ПРЕДУЗЕЋЕ ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ
НОВИ САД**

Уредник издања: Вања Баришић - Јоковић

Фотографије: Документациони центар
Инж. Никола Мирков

Јавно водопривредно предузеће Воде Војводине, Нови Сад

21000 Нови Сад, Србија, Булевар Михајла Пупина 25,
Телефон: 021/4881-480, Факс: 021/557-353
КОРИСНИЧКИ СЕРВИС: 0800/21-21-21
www.vodevojvodine.rs
www.facebook.com/VodeVojvodine